

Gunnar Jönsson
046-355922
gunnar.jonsson@lund.se

Kommunstyrelsen

Motion från Hanna Gunnarsson (V) "Förstärkt arbete med bevarande av äldre hus i Lund"

Sammanfattning

Hanna Gunnarsson (V) och Helena Falk (V) föreslår i en motion att fullmäktige beslutar

- att Bevaringsprogrammet uppdateras
- att bebyggelseantikvarisk tjänst utökas till minst sammanlagt heltid
- att medborgardialogen utvecklas vid inventering och värdering av byggd miljö
- att medel tillförs så att en bebyggelseantikvarisk enhet kan bedriva uppsökande och pedagogisk verksamhet samt anordna utställningar och möten
- att återkommande kontroll sker av hus som är rödmarkerade som värdefulla i Bevaringsprogrammet
- att vid vanskötsel av rödmarkerade hus (värdefulla enligt Bevaringsprogrammet) tillgripa tvångsförvaltning
- att kräva rekonstruktion av vanskött fastighet istället för att ge rivningslov
- att planuppdrag som innebär rivning av rödmarkerat hus inte får ges utan beslut i fullmäktige
- att i de kommunala bolagens direktiv läggs till att de i sin verksamhet ska värna om det byggda kulturarvet
- att en fond inrättas från vilken fastighetsägare kan få bidrag till, alternativt pris för, god renovering

Beslutsunderlag

Hanna Gunnarssons (V) och Helena Falks (V) motion den 1 mars 2018
Byggnadsnämndens beslut den 24 maj 2018, § 93, jämte bilaga
Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 1 juni 2018

Barnets bästa

Att bevara kulturhistoriska miljöer och byggnader kan bidra till att ge barn och unga en viktig förståelse för stadens historiska utveckling.

Ärendet

Hanna Gunnarsson (V) och Helena Falk (V) föreslår i en motion att fullmäktige beslutar

- att Bevaringsprogrammet uppdateras
- att bebyggelseantikvarisk tjänst utökas till minst sammanlagt heltid
- att medborgardialogen utvecklas vid inventering och värdering av byggd miljö
- att medel tillförs så att en bebyggelseantikvarisk enhet kan bedriva uppsökande och pedagogisk verksamhet samt anordna utställningar och möten
- att återkommande kontroll sker av hus som är rödmarkerade som värdefulla i Bevaringsprogrammet
- att vid vanskötsel av rödmarkerade hus (värdefulla enligt Bevaringsprogrammet) tillgripa tvångsförvaltning
- att kräva rekonstruktion av vanskött fastighet istället för att ge rivningslov
- att planuppdrag som innebär rivning av rödmarkerat hus inte får ges utan beslut i fullmäktige
- att i de kommunala bolagens direktiv läggs till att de i sin verksamhet ska värna om det byggda kulturarvet
- att en fond inrättas från vilken fastighetsägare kan få bidrag till, alternativt pris för, god renovering.

Motionen har remitterats till byggnadsnämnden som beslutat avstyrka motionen med hänvisning till vad stadsbyggnadskontoret har anfört.

Stadsbyggnadskontoret anför att man ställer sig positiv till flera av de föreslagna åtgärderna, men att åtgärderna är resurskrävande och att förvaltningen i dagsläget har begränsad möjlighet att prioritera de föreslagna ambitionshöjningarna. En ökad ambitionsnivå avseende kulturmiljöarbetet förutsätter resurstillskott samt att prioriteringar måste ske.

Stadsbyggnadskontoret anför beträffande respektive förslag:

”Att bevaringsprogrammet uppdateras”

SBK: Bevaringsprogrammet innanför vallarna (stadskärnan) har uppdaterats 2006-2009. Det finns behov av att uppdatera även övriga underlag. Under Mål 3 Kulturmiljöprogrammet ”uppdatera befintliga kunskapsunderlag” finns målet att utarbeta en plan för att uppdatera befintliga kunskapsunderlag företrädesvis Bevaringsprogrammen, Lund utan för vallarna del I och II. *Underlagen blir föråldrade, värderingar ändringar i samband med samhällsutveckling och förändringar i miljön. Miljöer som för ett par decennier sedan ansågs som triviala, vanliga och kanske till och med oönskade, kan idag ha ett annat värde på grund av rivningar och intresseförskjutningar, exempel är enklare gårdsbebyggelse som idag anses bidra till tidsdjupet och har stora upplevelsevärden. Ett uppmärksammat exempel är Bernt Nybergs tillbyggnad av Landsarkivet från 1970 som inte värderades i Lund utanför vallarna II då det låg för nära i tid. Riksantikvarieämbetet, RAÄ, rekommenderar uppdatering av kunskapsunderlag efter cirka 10-15 år och uppdatering av åtgärdsförslag efter 1-3 år. Lund utanför vallarna I är cirka 25 år gammal (1988-91). Del II ca 20 år (1994-96). Stora Råby o Värpinge ca 15-20 år (1996-99).* SBK ställer sig positivt till att uppdatera Bevaringsprogrammet men vill även lyfta fram målet att skapa underlag som täcker tätorterna i kommunen, exempelvis saknas underlag i Södra Sandby, Genarp och Torna Hällestad. Här måste då en prioriteringsordning upprättas och resurser tillföras. Programmets status, innehåll och förändringar bör tydliggöras i relation till byggnadsnämnden. Detta för att förankra innehåll och rekommendationer med nämnden.

”Att befintlig bebyggelseantikvarisk tjänst utökas till minst sammanlagd heltid”

Arbetsbelastningen för underlag till planering och bygglovhantering samt förfrågningar och rådgivning till allmänheten har ökat radikalt de senaste åren. Inom nuvarande ramtilldelning ryms inte en resursförstärkning med fokus på bebyggelseantikvariska tjänster. Dock ska en långsiktig kompetensförsörjningsplan tas fram för förvaltningen, där en förstärkning kommer att ingå.

”Att medborgardialogen utvecklas vid inventering och värdering av byggd miljö”

Förvaltningen har utvecklat en metod för ökad medborgardialog i Veberödsprojektet knutet till FÖP Veberöd. Resurstilldelning för detta skapades av ”Styrgrupp för utveckling av tätorterna utanför staden”. SBK ser positivt på att utveckla metoderna i denna riktning men menar att det är resurskrävande. SBK ser att det finns synergieffekter att vinna genom att samverka med andra kommunala förvaltningar vid framtagandet av underlag exempelvis skolförvaltning eller kulturförvaltning, demokratiutvecklare m fl.

”Att medel tillförs så att en bebyggelseantikvarisk enhet kan bedriva uppsökande och pedagogisk verksamhet samt anordna utställningar och möten.”

Idag finns ingen bebyggelseantikvarisk enhet. Arbetet med bebyggelseantikvariska frågor drivs av stadsantikvarien, stadsarkitekten samt i specifika projekt, ärende eller planer i samarbete med tjänstepersoner på övriga avdelningar. Att utveckla samarbetet med Kulturens utställningsverksamhet och pedagogiska verksamhet skulle kunna vara ett sätt att utveckla det kommunikativa arbetet.

”Att återkommande kontroll sker av hus som är rödmarkerade som värdefulla i Bevaringsprogrammet”

Byggnadsnämndens tillsyn sker idag primärt efter tips från allmänheten. Vidare sker kontroll i aktuella ärenden, såväl planer, bygglov som tillsynsärenden samt i övriga ärenden där stadsantikvarien deltar i diskussioner med fastighetsägare. Vi tror att miljöövervakning är bra för att följa upp miljömålen.

”Att vid vanskötsel av rödmarkerade hus (värdefulla enligt Bevaringsprogrammet) tillgripa tvångsförvaltning”

Det är ovanligt att vanskötsel sker, vi tror att information och rådgivning till ägare och brukare är ett mer effektivt sätt att arbeta. I undantagsfall kan vitesföreläggande ges och underhållsutredning kan tas fram för att utreda vilka insatser som behövs.

”Att kräva rekonstruktion av vanskött fastighet istället för att ge rivningslov”

Byggnadsnämnden kan förelägga om underhållsåtgärder och vitesförelägga om så inte sker. Att utkräva rekonstruktion är mycket vanskligt.

”Att planuppdrag som innebär rivning av rödmarkerat hus inte får ges utan att beslut i fullmäktige”

Det ligger i byggnadsnämndens ansvar att göra en sammanvägd bedömning mellan olika intressen i planprocessen. I planarbetet fördjupas kunskapen om förutsättningarna att definiera en lämplig markanvändning. Att föregripa det arbetet med beslut i kommunfullmäktige är vanskligt, då beslutsunderlaget och helhetsbilden i så fall är bristfällig.

”Att i de kommunala bolagens direktiv läggs till att de i sin verksamhet ska värna om det byggda kulturarvet”

Direktiven till de kommunala bolagen ligger under kommunstyrelsen. Det skulle dock kunna gynna arbetet med stadsutvecklingen genom att alla kommunala parter arbetar än mer aktivt med att ta tillvara på kulturmiljön som en resurs och en attraktion i stadsutvecklingen.

”Att en fond inrättas från vilken fastighetsägare kan få bidrag till, alternativt pris för god renovering”

Förvaltningen ser positivt på detta förslag då det finns en stor efterfrågan från fastighetsägare som vill göra bra restaureringar. Det finns även medel i andra kommuner, exempelvis Kristianstads kommun (Se nedan). Väl genomförda restaureringar gynnar upplevelsevärdena i den byggda miljön.

Emma Harnesk och Hannah Roos: ”Vacker utan spackel,

uppmuntransbidrag till kulturhistoriskt korrekt fasadrenovering inom Uppvidinge kommun. 2013 sid 11 ff:

I Kristianstad kommun finns sedan några år ett bidrag för byggnads- eller anläggningsvårdande åtgärder på byggnader eller anläggningar som är kulturmiljömässigt värdefulla. Varje år har kommunen 250 000 kronor att fördela, dock är det inte alltid hela summan används. Enligt kommunbeslutet 2005, §12, ska ansökan innehålla en väl dokumenterad kostnadsredovisning avseende kostnad såväl som merkostnad för hela åtgärden samt beskrivning och/eller ritning. När en ansökan har kommit in skriver tjänstemän ett förslag till Byggnadsnämnden som gör en bedömning av byggnaden. Till sin hjälp har de en anställd byggnadsantikvarie. Man bedömer hur värdefull byggnaden anses vara och hur stor glädje kommunens invånare har av den.

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:628063/FULLTEXT01.pdf>

KOMMUNKONTORETS KOMMENTAR:

Beträffande förslaget att det i de kommunala bolagens direktiv läggs till att bolagen i sin verksamhet ska värna om det byggda kulturarvet anser kommunkontoret att ägardirektiven inte bör tyngas med den typen av allmänna bestämmelser. Bolagen har ändå att följa de lagar och regler som gäller på området.

När det gäller motionens övriga förslag framgår av Stadsbyggnadskontorets yttrande att några av förslagen av olika skäl inte är lämpliga.

Stadsbyggnadskontoret ställer sig dock även positivt till flera av förslagen, men anför att resurstillskott i så fall måste ske om förslagen ska genomföras. Med tanke på kommunens ekonomiska läge anser kommunkontoret att inte heller sistnämnda förslag i nuläget bör genomföras.

Sammantaget föreslår kommunkontoret att motionen avslås med hänvisning till vad som framgår av kommunkontorets tjänsteskrivelse.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen med hänvisning till vad som framgår av
kommunkontorets tjänsteskrivelse.

Carin Hillåker
Tf kommundirektör

Jesper Jacobsson
Administrativ chef

Beslut expedieras till:
Kommunfullmäktige
Akten